

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **Ing. R. M.**, zastoupený Mgr. Ondřejem Pecákem, advokátem se sídlem Na Ořechovce 199/24, Praha 6, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 9. 2020, čj. JMK 133649/2020, sp. zn. S-JMK 131972/2020/OD/VW, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2022, čj. 34 A 34/2020-77,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Slavkov u Brna (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 13. 7. 2020, čj. SC/47490-20/9494-2019/Sek, shledal žalobce vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), neboť v rozporu s § 10 téhož zákona nezajistil, aby při použití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemní komunikaci. Uložil žalobci pokutu ve výši 1 500 Kč a povinnost náhrady nákladů řízení. Shledal porušení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu, neboť automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy bylo zjištěno, že blíže neustanovený řidič vozidla, jehož je žalobce provozovatelem, překročil v obci Slavkov u Brna (v ul. Čsl. Červeného kříže) nejvyšší dovolenou rychlost v obci. Odvolání žalobce žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou Krajský soud v Brně výše označeným rozsudkem zamítl.

[3] Krajský soud se předně neztotožnil s namítanou nepřezkoumatelností rozhodnutí žalovaného. Správní orgán I. stupně se zabýval otázkou, zda došlo ke správnému zjištění rychlosti. Jeho úvahy o správnosti měření mají oporu v dokazování. Žalobce s odkazem na reakci městské policie dovozoval, že rychloměr nelze považovat za automatický, neboť jej policie „obsluhuje“. Z toho však nelze dovozovat, že by strážníci rychlost vozidel měřili přímo. Vozidlo překročilo v místě měření nastavený limit, radar proto dané zjištění automaticky zaznamenal a následně došlo k přípravě a předání tohoto zjištění do přestupkového řízení. Jednalo se o úsekový rychloměr, který byl jako stanovené měřidlo ověřen a v době změření vozidla žalobce měl požadované metrologické vlastnosti. Žalovaný vysvětlil, v čem spočívá obsluha zařízení, resp. že není zasahováno do jeho „automatiky“. V tomto ohledu krajský soud odkázal i na svůj rozsudek ze dne 29. 9. 2016, čj. 31 A 3/2015-37. Správní orgán I. stupně také dostatečně vysvětlil, proč by provádění důkazu svědeckou výpovědí strážnice městské policie bylo nadbytečné. Městská policie oznámila daný přestupek zcela v intencích zákona. Již správní orgán I. stupně vysvětlil, že se jedná o výsledek činnosti městské policie, neboť oznámení o podezření ze spáchání přestupku jsou předávána interním systémem, do kterého nemá nikdo jiný přístup. Žalobce neposkytl přesvědčivá tvrzení ani nepředložil důkazy, které by to důvodně zpochybňovaly. Je pravdou, že v rámci odvolání žalobce odkázal na veřejně přístupné statistické údaje o činnosti mj. Městské policie Slavkov u Brna, na jejichž podkladě dovozoval, že ta v roce 2019 neučinila žádné oznámení dle § 10 odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Soud za účelem vyjasnění této otázky dokazování doplnil, a to jednak statistickými údaji Ministerstva vnitra a vyjádřením Městské policie Slavkov u Brna z 26. 9. 2022, jakož i jejím stanoviskem z 9. 5. 2022. Z doplněného dokazování vyplynulo, že úsekové měření v daném místě bylo spuštěno již v roce 2017, a že i v roce 2019 probíhalo (v květnu 2019 bylo oznámeno 1637 přestupků týkající se překročení nejvyšší dovolené nebo povolené rychlosti). Soud vyhodnotil statistiky zveřejněné Ministerstvem vnitra, na něž poukazoval žalobce, jako neúplné, resp. zcela zjevně neodpovídající skutečnosti.

[4] Krajský soud též neměl pochybnosti, o tom, že rychlost změřila právě Městská policie Slavkov u Brna, a to na místě určeném Policií ČR. Pochybnosti žalobce v tomto směru rozptýlilo též vyjádření městské policie, jež si soud vyžádal. Námitku žalobce, že by právě v jeho případě městská policie oznámení o podezření ze spáchání přestupku příslušnému správnímu orgánu nezaslala (že by tento úkon učinil zcela odlišný subjekt), shledal soud nedůvodnou. K námitce týkající se (ne)zveřejnění informace o umístění radaru soud zjistil, že správní spis neobsahuje důkaz o tom, že informace o umístění radaru byla zveřejněna v souladu s § 24b odst. 2 zákona o obecní policii. Správní orgány námitku žalobce o nezveřejnění dané informace vypořádaly odkazem na veřejné zdroje. Ty však soud nemohl ze spisového materiálu ověřit (nebyly jeho součástí). Žalovaný k tomu na výzvu soudu předložil printscreen Slavkovského zpravodaje z 21. 12. 2016 i jeho tištěnou verzi. Těmi soud doplnil dokazování. Z něj vyplynulo, že informace o umístění radaru v daném úseku byla uveřejněna dříve, než došlo k danému přestupkovému jednání, a žalobce se tak mohl s touto informací seznámit. Uveřejnění ve Slavkovském zpravodaji, který je místní veřejnosti dobře znám a je v lokalitě k dispozici zdarma a veřejně dostupný též dálkovým přístupem, shledal soud zcela dostačujícím.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

pokračování

[5] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Předeslal, že námitky, které nebyly součástí žaloby a mohly tak založit částečnou nepřipustnost kasační stížnosti, měl posoudit krajský soud z úřední povinnosti. Notorická tematika dopravních přestupků překračuje svým významem podstatně vlastní zájmy stěžovatele, protože pokutování zasahuje do majetkové sféry každého adresáta normativního i individuálního správního aktu, a to neustále více. Ignorování institutu materiální stránky přestupku mnohými instancemi směřuje k vymazání jeho existence ze „společenské reality“. Tzv. speedbyznys převládá nad zájmem o bezpečnou a pravidly se řídící dopravu. Otázka materiální stránky přestupku je z úřední povinnosti nutně zkoumatelná vždy a na všech instancích.

[6] Krajský soud podle překročil mantinely § 77 odst. 2 s. ř. s. a provedl dokazování v neočekávatelném rozsahu, čímž nahradil správní orgány. Tím stěžovateli upřel právo na spravedlivý proces a oprávněné očekávání. Za nepatřičné „doplnění“ dokazování považuje stěžovatel čtení Slavkovského zpravodaje z 21. 12. 2016. Je pak zcela nepřezkoumatelné, zda uvedený zpravodaj (či jiný neprokázaný způsob) mohl naplnit předpoklad dle § 24b odst. 2 zákona o obecní policii. Není zřejmé, jakou čtenost a náklad zpravodaj má či kam se distribuuje. Navíc jeho dostupnost místním diskriminuje ostatní, kteří přes Slavkov jen projíždí. Reportáží ČT z 21. 12. 2016 soud důkaz neprovedl vůbec. Stěžovatel s odkazem na judikaturu dále zdůraznil, že krajský soud je povinen zkoumat, zda správní orgány bez ohledu na způsob obhajoby obviněného v řízení o přestupku dostály povinnosti zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. To platí jak vůči stěžovateli (provozovateli vozidla), tak z úřední povinnosti o údajném přestupku samotném.

[7] Přípis předložený městskou policií představuje tvrzení a nikoliv důkaz. Ten by mohl být představován např. listinou nebo protokolem, z něhož vyplýne, že radar nastavovala konkrétní osoba v určitou dobu a den. To by měla být osoba, která je zaměstnána u obecní policie. Naopak tato osoba není technicky vzdělána, aby radar servisovala nebo činila složitější úkony. Mělo by být protokolováno (postaveno na jisto) zda fotografie vozidla byla pořízena po předchozím nastavení radaru policistou nebo jinou osobou. Takový důkaz ve spisu není a krajský soud tuto pochybnost jen formálně odmítl s odkazem na „čestné skautské“ městské policie, což však nestačí. K tomu se pojí logický požadavek na podrobný přezkum tzv. validace (kdo radar nastavuje a servisuje, kdo jak vybírá, které podklady se pro správní řízení použijí, zda je takový postup předvídatelný pro adresáty apod.). Pokud kdokoliv „validuje“ nasnímaný materiál, vážně tak zpochybňuje automatický provoz radaru. Městská policie se sama usvědčila, že údajný přestupek je validován manuálně. Již na úrovni správních orgánů měly být provedeny navrhované důkazy a neměla být zaměňována tvrzení městské policie za důkazy. Postup správních orgánů vedl stěžovatele k důvodnému očekávání, že krajský soud uzná vadami zatížené rozhodnutí za nepřezkoumatelné a věc správním orgánům vrátí.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na napadený rozsudek.

III. Přijatelnost kasační stížnosti

[9] S ohledem na podobu uplatněné kasační argumentace se Nejvyšší správní soud nejprve zabýval její přípustností. Kasační stížnost je totiž mimořádný opravný prostředek

proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Aby byla kasační argumentace přípustná, musí stěžovatel na rozhodnutí krajského soudu reagovat a konkrétně a kvalifikovaným způsobem zpochybňovat jeho závěry. Míjí-li se kasační argumentace s rozhodovacími důvody krajského soudu, nebo jde-li o námitky nové, které stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, přestože tak učinit mohl, je kasační argumentace nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. (aktuálně viz např. rozsudek NSS ze dne 15. 2. 2024, čj. 8 As 224/2023-64, bod 25. a násl.).

[10] Námitky uplatněné stěžovatelem v žalobě se týkaly předně (1) povahy měřicího zařízení a jeho obsluhy a (2) procesu „validace“ přestupků. Dále pak toho, zda (3) oznámení o přestupku provedl k tomu oprávněný subjekt a (4) městská policie dostala povinnosti vhodným způsobem uveřejnit informaci o zřízení stálých automatických systémů. Jde-li tedy o stěžovatelem na různých místech kasační stížnosti zmiňovanou otázku naplnění materiální stránky přestupku, tu v řízení před krajským soudem nevznesl. Protože stěžovatel tuto námitku neuplatnil v řízení před krajským soudem, přestože tak učinit mohl, je v souladu se shora uvedeným tato námitka nepřípustná dle § 104 odst. 4 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se jí proto nemohl zabývat. Náhled stěžovatele, podle něhož by se měla materiální stránka přestupku zkoumat „na všech instancích“ a z úřední povinnosti, je nejen v rozporu s ustálenou judikaturou, ale popíral by též smysl kasačního řízení i koncentrace žalobních námitek (rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2008, čj. 8 Afs 48/2006-155). Lze dodat, že stěžovatel ostatně ani v kasační stížnosti nikterak nepřiblížil, jak konkrétně (v čem) neměla být materiální stránka v dané věci naplněna (pouze v obecnější rovině pak setrval i u navazující argumentace týkající se povinnosti správních orgánů zjistit stav věci bez důvodných pochybností). Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší za stěžovatele jeho kasační argumentaci jakkoliv domýšlet.

[11] Jde-li o zbývající (přípustnou) kasační argumentaci, zkoumal Nejvyšší správní soud předně její přijatelnost ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. (v dané věci totiž u krajského soudu rozhodoval samosoudce). Nejvyšší správní soud se tedy zabýval tím, zda kasační stížnost (ve smyslu výše uvedeného ustanovení) *svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele*. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti lze odkázat na usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, (jehož závěry se použijí i mimo oblast mezinárodní ochrany, viz usnesení NSS ze 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS).

[12] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[13] V tomto směru Nejvyšší správní soud předesílá, že podle existující judikatury bude kasační stížnost přijatelná, pokud: (i) se dotýká zatím judikaturou neřešených právních otázek; (ii) se týká právních otázek řešených rozdílně; (iii) je třeba judikturního odklonu; či (iv) došlo k zásadnímu pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Pokud tedy stěžovatel v úvodu kasační stížnosti dovozuje přijatelnost kasační stížnosti s přihlédnutím k „zásahu do majetkové sféry každého adresáta normativního právního a individuálního správního aktu, a to stále více“, je zřejmé, že na základě toho přijatelnost kasační stížnosti dovodit nelze. Zmiňuje-li přitom stěžovatel v této souvislosti otázku materiální stránky přestupku, vysvětlil již Nejvyšší správní soud výše, že touto otázkou se v nynějším řízení zabývat nemůže.

pokračování

[14] S ohledem na stěžovatelem uplatněné (přípustné) důvody kasační stížnosti z hlediska přijatelnosti kasační stížnosti v nynější věci přichází v úvahu jen důvod čtvrtý, který je však jen výjimečným nástrojem pro řešení zásadních pochybení. Sestává především ze dvou typizovaných situací: (a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování bude docházet i v budoucnu, či (b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva (viz výše zmíněné usnesení čj. 1 Azs 13/2006-39). Na přijatelnost dle situace (a) v dané věci s ohledem na uplatněné přípustné námitky usuzovat nelze. V úvahu tedy přichází jen situace (b), u níž je však třeba, aby se jednalo skutečně o zásadní pochybení krajského soudu. Případná nevýrazná pochybení při výkladu zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby založila přijatelnost kasační stížnosti (opět viz usnesení čj. 1 Azs 13/2006-39, jakož i řadu navazujících rozhodnutí, například usnesení NSS z 31. 1. 2018, čj. 1 Azs 379/2017-26 či z 15. 12. 2022, čj. 8 Azs 195/2022-28).

[15] K otázce tvrzeného překročení rámce § 77 odst. 2 s. ř. s. lze konkrétně uvést, že tato námitka by také mohla být přijatelná jen tehdy, pokud by krajský soud v rámci svého postupu hrubě pochybil. K tomu však v dané věci dospět nelze. Krajský soud zde nepostupoval tak, že by skutkové závěry správních orgánů zjevně popřel či jiným způsobem zcela nahradil jejich činnost. Zmiňuje-li pak stěžovatel otázku oprávněného očekávání toho, že krajský soud rozhodnutí správních orgánů zruší, ani v tomto ohledu nelze k závěru o hrubém pochybení krajského soudu dospět. Zákon ostatně pro takové situace výslovně předpokládá rozhodování (rušení rozhodnutí správních orgánů) bez nařízení jednání (viz § 76 s. ř. s.).

[16] Další část kasační argumentace stěžovatele se pak týká skutkových zjištění krajského soudu, k nimž dospěl v návaznosti na jednání, jež v dané věci u soudu proběhlo, a kterého se stěžovatel nezúčastnil (neomluvil se, ani nepožádal o jeho odročení). V tomto ohledu stěžovatel zpochybňuje nejen význam Slavkovského zpravodaje z hlediska naplnění podmínky informování veřejnosti o umístění radaru, ale zpochybňuje i závěry krajského soudu, které se odvíjí od vyjádření městské policie ve vztahu k vyjasnění toho, kdo prováděl měření (nastavoval radar), resp. shora již zmíněného procesu tzv. validace. Tvrzení, jimiž stěžovatel zpochybňuje zjištění, k nimž krajský soud dospěl na základě dokazování při jednání, nicméně mohl – a měl – tvrdit již v řízení před krajským soudem. Právě k tomu slouží dokazování při jednání u soudu (aktuálně viz např. rozsudek NSS ze dne 16. 1. 2024, čj. 8 As 124/2022-85, bod 28). Lze dodat, že na zjištěných plynoucích ze zmiňované reportáže ČT krajský soud v napadeném rozsudku své závěry vůbec nepostavil.

[17] Závěry krajského soudu (učiněné v návaznosti na jeho skutková zjištění), které v kasační stížnosti stěžovatel zpochybňuje, jsou přezkoumatelné, logické a dostatečně jasně reagují na žalobní argumentaci stěžovatele. Krajský soud tyto závěry navíc důkladně zdůvodnil, a to s odkazem na příslušnou právní úpravu, přičemž zohlednil právě i skutečnosti zjištěné v návaznosti na dokazování provedené při jednání. Nejvyšší správní soud v projednávané věci proto k odůvodnění rozsudku nemá výhrady svědčící přijatelnosti kasační stížnosti. I kdyby snad krajský soud z hlediska sporných otázek dílčím způsobem pochybil, rozhodně by nešlo o hrubé pochybení při výkladu způsobem, který by vyžadoval zásah kasačního soudu (usnesení NSS ze dne 11. 8. 2023, čj. 8 As 120/2022-28).

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, bod 18). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však náklady nad rámec běžné úřední činnosti, pročež se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. února 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu